

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

KLASA 28 (2).

IZDAN 1 JANUARA 1941

PATENTNI SPIS BR. 16430

Pešić Lj. Stevan, Beograd, Jugoslavija.

Postupak za prepariranje kože protivu bojnog otrova iperita.

Prijava od 31 jula 1939.

Važi od 1 aprila 1940.

Ovaj pronalazak ima za cilj da preparira kožu protivu bojnog otrova iperita, pošto dosadanja koža štavljena po svima metodama nije bila u stanju da protivustane ovome najjačem otrovu plikavcu za mnogo duže vreme.

Jedan poznati materijal guma, jedino je bila sposobna da protivustane ovome strašnom bojnog otrovu u debljini od 1 mm za 105 minuta, ali kako je kaučuk inostranog porekla i ležanjem se kvvari, to bi se gumeni predmeti morali obnavljati sa novim i na taj način nabavkom novih predmeta izlagali bi se novim troškovima. S druge strane, kako se gumeni predmeti nemogu stalno nositi, moraju se imati naročita obuća ili odelo. Najzad ovaj pronalazak favorizira domaću sirovinu, pošto ima dosta koža u našoj Kraljevini.

Koža preparirana po postupku koji je predmet ovog pronalaska ima primenu u kožarskoj industriji, industriji konfekcije odeće, obuće i obrazina maski protivu otrovnog gasa iperita.

Do sada obrađivane kože nisu mogle da izdrže direktne kapljice iperita više od 13—20 minuta. Posle ovog označenog vremena kože su propuštale iperit i čovečije telo bilo je zatrovano.

Međutim, po ovome pronalasku iste vrste koža protivustaju 78—80 minuta iperitovoj kapljici i 150 minuta iperitovoj pari (rosi), znači da se po izloženom postupku daje dosta vremena za otklanjanje dejstva iperita, pa će se ljudstvo više sačuvati.

Pored napred iznetog kože izradene po ovome postupku ne samo da zadržava-

ju otpornost prema bojnog otrovu iperitu, nepromočive su prema vodi, bezopasne su po zdravlje ljudstva, ne gube ove osobine za vreme čuvanja u magacinima, te se zbog ovih osobina mogu bezopasno i korisno nositi u vremenu mira, tim pre, što postupak prepariranja nije skup, pa zato ima i preimućstvo u ekonomskom pogledu.

Pošto se kože uštave po poznatim metodama štavljenja pristupa se prepariranju (tretiranju) koža protivu najjačeg bojnog otrova — iperita (njegovih kapljica odnosno rose) na ovaj način:

Posle sušenja, kože se ponovo dobro očiste sa strane mešine. Zatim pošto su tako potpuno očišćene, one se potapaju u mešavinu koja se sastoji iz: 13.50% repinog, repičinog, maslinovog, lanenog, ricinusevog ili ma koga bilo biljnog ulja, 12.50% benzina i 2.50% sumpornog hlorida — u odnosu na težinu kože.

Potapanje u pomenutoj mešavini vrši se za vreme od 10—20 sekundi, tako da ova mešavina skrozira kožu.

Pri potapanju kože, mora se voditi računa da se ovo vrši u svetlim prostorijama, sa maskom protivu otrovnih gasova, jer se može desiti da se ljudstvo otruje a koža potpuno izgori.

Po završenom potapanju kože se suše u sušnicama gde ima mnogo vazduha i promaje.

Da bi se proverio pravilan način rada, uzima se jedno parče kože i potapa u rastvor sumporne kiseline. Koža mora ostati neoštećena t. j. nepromenjena delom ili u celosti.

Patentni zahtev:

Postupak za prepariranje koža protivu
bojnog otrova iperita, naznačen time, što
se kože štavljene na poznat način biljnom
ili mineralnom štavom, potapaju u meša-

vinu koja sadrži 13.5% biljnog ulja (repi-
nog, repičinog, maslinovog, lanenog, rici-
nusovog ili dr. biljnog ulja), 12.5% ben-
zina i 2.5% sumpornog hlorida u odnosu
na težinu kože.

IZDAN I JANUARA 1941

KLASA 28 (2).

PATENTNI SPIS BR. 16430

Pešić J. J. Stenar, Beograd, Jugoslavija.

Postupak za prepariranje kože protivu bojnog otrova iperita.

Važi od 1 aprila 1940.

Prijava od 31 jula 1939.

U otpornost prema bojnim otrovima iperit-
u, nepotomčive su prema vodi, bezopasne
su po zdravlje ljudske, ne gube ove svo-
bine za vreme čuvanja u magacinima, te
se zbog ovih osobina mogu bezopasno i
korisno nositi u vremenima mira, tim pre,
što postupak prepariranja nije skup, pa
zato ima i pretnuost u ekonomskom po-
gledu.

Postoje se kože koje nisu poznate me-
tode štavljenja, pri čemu se prepariranje
(travljenje) kože protivu najjačeg bojnog
otrova — iperita (najveći kupljeni odno-
sno toksi) na ovaj način:

Posle sušenja, kožu se punovo dobro
očisti sa strane mesa. Zatim pošle su
tako potpuno očistene, one se potapaju u
mešavinu koja se sastoji iz: 13.50% repi-
nog, repičinog, maslinovog, lanenog, rici-
nusovog ili masl. ulja, 12.50% sumpornog ho-
rida — u odnosu na težinu kože.

Potapanje u pomešanoj mešavini vrši
se za vreme od 10—20 sekundi, tako da
ova mešavina skroziri kožu.

Pri potapanju kože, mora se voditi raču-
na da se ovo vrši u svetlim prostorijama,
ma, se masom protivu otrova gasova, jer
se može desiti da se ljudstvo otruje a
kožu potpuno izgubi.

Posle završenom potapanju kože se saču-
va u sudanama gde ima mnogo vazduha i
provetra.

Da bi se proverio pravilan način rada,
uzima se jedno parče kože i potapa u ra-
stvor sumporne kiseline. Koža mora ostati
nepotomčiva i nepromenjena delom III u
celosti.

Ovaj postupak ima za cilj da prepa-
riše kožu protivu bojnog otrova iperita,
pošto dosadnja koža štavljena po svima
metodama nije bila u stanju da protivu
stane ovome najjačem otrovu biljnom za
mnogo duže vreme.

Jedna poznata materija, grama, jedino
je bila sposobna da protivustane ovome
strušnom bojnem otrovu u deljini od 1
min za 100 minuta, ali kako je kaucuk ino-
stranog porekla i istanjen se kvar, to bi
se kumem predmeti morali odvajati sa
novim i na taj način nabavkom novih
predmeta izlasku bi se novim troškovima.
S druge strane, kako se kumem predmeti
nemogu stalno nositi, moraju se imati na-
ročita opreza ili opreza. Našim ovaj pro-
ces štavljenja domaću stovinu, pošto
ima dosta koža u našoj Kraljevini.

Kožu preparirana po postupku koji je
predmet ovog patentnog ima primenu u
kožarskoj industriji, industriji konfekcije
odeće, obuće i obratna masli protivu o-
trovnog gasa iperita.

Do sada obradivane kože nisu mogle
da izdrže direktnu kapljicu iperita više od
10—20 minuta. Posle ovog označenog vre-
mena kožu su propustile iperit i čovek je
tako bio je zatrovan.

Međutim, po ovom pronalasku iste vr-
ste koža protivu iperita 78—80 minuta iperit-
u (kapljica) i 150 minuta iperitovoj
pari (rozi), znači da se po izloženom po-
stupku daje dosta vremena za odvajanje
deleke iperita, pa će se ljudstvo više sa-
čuvati.

Pored napred iznalez kožu izradeno
po ovom postupku ne samo da zaštitava-